

FOTO: ÖREBRO MUSEUM

Dan Andersson 1888-1920

Dan Andersson föddes 6 april 1888 i gamla skolhuset i Skattlösberg, Grangärde Finnmark, där Dans far, Adolf Andersson, var lärare. Familjen flyttade därifrån 1905. Åren 1911-1915 bodde Dan Andersson med föräldrar och syskon åter i Skattlösberg, nu i Luossastugan.

Dan Andersson skrev en hel del berättelser och dikter under denna tid. Med säkerhet har stora delar av *Kolarhistorier* och *Kolvaktarens visor* skrivits här.

Dan Andersson förde ett kringflackande liv. 1918 gifte han sig med Olga Turesson och bosatte sig i Gonäs, Ludvika. 1920, den 15 september, reste Dan Andersson till Stockholm för att söka arbete. Han tog in på hotell Hellman på Bryggaregatan. Där hade personalen cyanväterökt rummen mot vägglöss. I två av rummen hade man glömt att vädra sängkläderna och Dan Andersson avled den 16 september av cyanväteförgiftning.

Naturresevat

Skattlösbergs by är sedan 1978 naturresevat, undantaget bebodda fastigheter. Hela området är välbevarat och har kvar en hel del av det gamla utseendet. Ängarna slås delvis med lie och djur betar här sommartid. Slåttern ger en rik flora med bland annat fältgentiana.

Skattlösbergs bygdegille

Skattlösbergs bygdegille bildades i Skattlösbergs kyrksal den 14 november 1943 för att bevara Dan Anderssons föräldrahem vid Luossa åt eftervärlden. Men har dessutom utvidgat detta till att omfatta hela den unika miljö och finnbebyggelse som finns i och omkring Skattlösberg.

För kontakt med Skattlösbergs bygdegille:

Ordförande: Yngve Thorné, 070-625 96 06.
E-post: skattlosberg@hotmail.com
www.skattlosberg.se

Besök fler av Ekomuseum Bergslagens miljöer:
ekomuseum.se

D Ä R E L D A R N A D Ä N A D E

SKATTLÖSBERG & LUOSSASTUGAN

FINNGAMMELGÅRDEN

Skattlösbergs bygdegille tog som sin uppgift att bevara den gamla finnmarkskulturen och den typiska bebyggelsen. På finngammelgården finns föremål som belyser jakt, fiske, jordbruk, boskapsskötsel, hem och hushåll. Samtliga byggnader har ursprungligen funnits i trakten av Skattlösberg. Den första byggnaden som flyttades till det område som senare skulle bli Finn-gammelgården var svenskstugan. Petter Karlsson från Tattarfallet flyttade stugan från Lönnmossfallet och

skänkte den till Skattlösbergs by 1928.

Idag finns sju byggnader på platsen. Bland annat det hus som innehåller Otto Blixts samlingar av bruksföremål från folket i Finnmarken.

1 Pörte/rökstuga från 1700-talet ("försvenskat")

Ett pörte hade från början inga fönster eller skorsten. Det var en lucka i taket, som man släppte ut röken genom. Var bostad åt fattiga torpare.

2 Svenskstuga från 1800-talets mitt

Stugan har spis med murad skorsten och fönster.

3 Lilla Stolpboden

Användes till förvaring av mat/eller kläder.

4 Trollstallet från tidigt 1700-tal

Har tillhört Mats Larsa "trollgubbe".

5 Hobergsboden/Stora Stolpboden från 1700-talet

Används till förvaring av mat.

6 Kolmila i genomskärning, med kolarkoja.

7 Otto Blixts samlingar

med bruksföremål från 1800- och 1900-talen.

8 Ängslada att förvara hö i.

9 Pallao-logen med en så kallad vandring

På logen förvarades hö, säd och ibland redskap.

LUOSSA - Dan Anderssons minnesstuga

Här bodde Dan Andersson från sommaren 1911. Från 1912 bodde alla i familjen här. Dan Andersson kallade stugan för Luossa, efter berget som finns i närheten. Familjen Andersson flyttade till Gräsberg, norr om Ludvika, år 1915.

Stugan stod tom under en tid. 1943 bildades Skattlösbergs bygdegille. Bygdegilletts uppgift är att bevara Luossastugan till eftervärlden. Bygdegilletts medlemmar rustade stugan. Möbler som tillhört familjen skänktes och inköptes. Sommartid visas stugan av guider, som sjunger och berättar om Dan Anderssons liv och diktning.

10 Dan Andersson minnesstuga: Luossastugan

11 Loge med dass

12 Uthus

